

Resmi Gazete No: 20918

R.G. Tarihi : 3.7.1991

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası İdare Merkezinden:

Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar ile Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı'nın 2008-32/34 Sayılı Tebliğine İlişkin Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Genelgesi.

Sayı: I-M

**TÜRK PARASI, DÖVİZ İLE KIYMETLİ MADEN, TAŞ VE EŞYALARA İLİŞKİN
HÜKÜMLER**

KONVERTİBL VE NON-KONVERTİBL DÖVİZLER

Madde 1- Dövizle ilişkin işlemler Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasınca alım satım konusu yapılan dövizler üzerinden yapılır. Bu dövizler aşağıda sayılmıştır.

ABD Doları	USD
Avustralya Doları	AUD
Danimarka Kronu	DKK
Euro	EUR
İngiliz Sterlini	GBP
İsveç Kronu	SEK
İsviçre Frangı	CHF
Japon Yeni	JPY
Kanada Doları	CAD
Kuveyt Dinarı	KWD
Norveç Kronu	NOK
Suudi Arabistan Riyali	SAR

Madde 2- 1 inci maddede sayılanlar dışında kalan döviz ve efektiflerin alım ve satımına ilişkin işlemler uluslararası piyasalardan alınacak verilere göre bankalar, yetkili müesseseler, PTT, kıymetli maden aracı kuruluşları ve aracı kurumlarca serbestçe tesbit edilen kurlar üzerinden yapılır.

(Madde 3 kaldırılmıştır.)

EFEKTİF SEVKİYATI

Madde 4- Bankaların yurtdışına efektif sevketmeleri serbesttir.

DÖVİZ KURLARI

Madde 5- Ticari ve gayriticari işlemlerle ilgili olarak yapılan döviz ve efektif alım ve satım işlemlerinde uygulanacak döviz kurları; bankalar, yetkili müesseseler, PTT, kıymetli maden aracı kuruluşları ve aracı kurumlarca piyasa kuralları dahilinde serbestçe belirlenir.

Merkez Bankasınca her iş günü sonunda ilan edilecek günlük kurlar, uluslararası ve iç piyasalardaki gelişmeler dikkate alınarak serbestçe belirlenir.

(Madde 6 kaldırılmıştır.)

DÖVİZ POZİSYON YÖNETİMİ VE BİLGİ VERME

Madde 7-A) Yürürlükten kaldırılmıştır.

B) Vadeli Döviz Alım Satımı

Bankalar, Türkiye'de ve yurt dışında yerleşik kişilerle ve birbirleriyle vadeli döviz alım satım işlemlerini serbestçe yapabilirler.

C) Yürürlükten kaldırılmıştır.

D) Zorunlu Döviz ve Efektif Devirleri ve Satışları

Bankaların, yetkili müesseselerin, PTT'nin, kıymetli maden aracı kuruluşlarının ve aracı kurumların döviz mevcutlarından Merkez Bankası'na yapacakları zorunlu devir oranı "% 0"dır.

(Madde 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18 ve 19 kaldırılmıştır.)

GÖRÜNMEYEN İŞLEMLERE İLİŞKİN HÜKÜMLER

(Madde 20 kaldırılmıştır.)

Madde 21- Türkiye'de yerleşik kişilerin dışarıda yerleşik kişilerden Türkiye'deki işleriyle ilgili olarak sağladıkları döviz tahsis edilebilecek veya Türk parası transferi suretiyle ödeme yapılabilecek hizmetler ve Görünmeyen İşlemlerle ilgili diğer ödemeler Madde 25'de açıklanmıştır.

Madde 22- 25 inci Maddede belirtilen gider kalemlerine göre farklılık göstermekle birlikte kıyasen benzerliği kabul edilebilecek talepleri Merkez Bankası değerlendirir ve sonuçlandırır.

Madde 23- Görünmeyen İşlemlerle ilgili döviz ve efektif satışları veya Türk parası transferleri ulusal ve uluslararası bankacılık prensipleri çerçevesinde bankalarca yapılır.

Madde 24- Görünmeyen İşlemlere ilişkin kati ve avans döviz satış işlemleri veya Türk parası transferleri, borcu gösteren fatura, proforma fatura ve gerekli diğer belgelere göre yapılır. Görünmeyen İşlemlerde uygulanacak limitler ve avans olarak yapılacak işlemlere ait esaslar Merkez Bankası'nca bankalara bildirilir.

Madde 25- Döviz ödenmesini veya Türk parası transferini gerektiren hizmetler ve giderler.

Aşağıda belirtilen döviz transfer edilebilecek hizmetler ve giderler için Türk parası transferi suretiyle de ödeme yapabilecektir.

A-TİCARET VE ENDÜSTRİ

A-1 Tamir ve Montaj

Tamir, montaj hizmetleri ile E-4 fıkrasına girmeyen developman, reproduksiyon, seslendirme gibi hizmetler.

A-2 İşleme Tabi Tutma, Tamamlama, Sözleşmeye Bağlı Fason İşler ve Benzer Nitelikli Diğer İşlemler

Boya, apre, emprime, temizleme, fason işçilik ve benzeri işler için geçici olarak ihraç edilen malların bu nedenle doğacak giderleri.

A-3 Teknik Yardım

Etüd, öğretim, uzmanlık, hakemlik, proje, revizyon, ekspertiz tahlil ve benzeri hizmetler.

A-4 Taahhüt İşleri

Açılan uluslararası ihalelerden sonra, uzmanlaşmış yabancı firmalarca genellikle sabit fiyatlarla inşaatı veya bakımı yapılacak olan bina, yol, köprü, liman ve diğerlerine ait sözleşmeler gereğince ödenmesi gerekli tutarlar.

A-5 Telif Hakları, Fikri ve Sınai Mülkiyet ile Yönetim Anlaşmaları

a) Telif Hakları

- Bilimsel ve sanatsal eserlerin telif hakları ile gazete, dergi ve diğer yayın araçlarında yayımlanan fotoğraf, makale ve benzerlerine ilişkin ödemeler.

- Bilgi işlem makinalarında kullanılmak üzere Türkiye'ye ithal edilen program ürünlerine ilişkin lisans ücretleri.

b) Fikri-Sınai Mülkiyet ve Yönetim anlaşmaları

Hazine Müsteşarlığı, Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'nce onaylanan lisans, know-how ve benzeri maddi haklara, lisansa bağlı teknik yardım anlaşmalarına ve yönetim anlaşmalarına ilişkin ödemeler.

c) Kredi Kartı Anlaşmaları

Hazine Müsteşarlığının izni çerçevesinde yurt dışındaki kredi kartı kuruluşları ile yapılacak lisans ve temsilcilik sözleşmelerine ilişkin ödemeler.

A-6 Maaş ve Ücretler

Türkiye'de hizmete alınan yabancı uzman personel, işçi, artist ve gösteri gruplarına yapılan ödemeler.

A-7 Giderlere Katılma Payı

Hazine Müsteşarlığı Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'nün izni çerçevesinde, yabancı firma ve kuruluşların Türkiye'deki şube ve yan kuruluşlarının yurt dışındaki ana kurumlarına; Türkiye'deki ana kurumların, yabancı ülkelerdeki şube ve yan kuruluşlarına (A-3 ve A-5 fıkralarında belirtilenler dışındaki giderler) genel giderlerine katılma payı olarak yapacakları ödemeler.

B-DIŞ TİCARET

B-1 Komisyonculuk ve Mümessillik Hizmetleri

a) Komisyonculuk ve Simsariye Giderleri

Dış Ticaretle ilgili olarak yurt dışından sağlanan komisyonculuk ve simsariye hizmetleri karşılığında yapılacak ödemeler ve dış piyasalar hakkında bilgi toplamak amacıyla yurt dışındaki firma ve kuruluşlara ödenecek haberleşme ve dokümantasyon giderleri ile uluslararası nakliyat ve transit nakliyatla ilgili olarak dışarıdan sağlanacak aracılık hizmetleri karşılığında yapılacak ödemeler.

b) Transit İşlemlerden ve Aktarmalı Satışlardan Doğan Kazançlar

Yurt dışında yerleşik olanlarca transit işlemlerden ve aktarmalı satışlardan ticari teamüllere uygun olarak sağlanan ve F-1 fıkrası kapsamına girmeyen kazançlar.

c) Banka Komisyon ve Masrafları

Bankalar yaptıkları işlemler nedeniyle dışarıdaki muhabirlerine ödemeleri gereken komisyon, masraf, damga vergisi ve benzeri giderler.

d) Temsil Masrafları

- Yurt dışında kurulan büro, temsilcilik, acentelik ve benzerleriyle ilgili giderler.
- İhracatçılar, uluslararası nakliyeciler, (A) grubu seyahat acentaları ve transit ticareti yapan firma ve kuruluşlar ile pazarlama şirketlerine (dış ticaret sermaye şirketleri dahil) bir önceki takvim yılı itibarıyla getirdikleri net döviz gelirleri üzerinden verilecek yıllık pazarlama giderleri.

- Yurt dışında katılınan fuar ve sergi giderleri.

B-2 Nihai Mal Piyasasındaki İşlemlere İlişkin Farklar, Marjlar ve Depozitolar

Ticari teamüllere uygun olmak kaydıyla, nihai mal piyasasındaki işlemlere ilişkin olan farklar, paylar ve depozitolar ile ilgili ödemeler.

B-3 Dokümantasyon Giderleri

Döviz işlemleri yapmaya yetkili banka ve müesseselerin yurt dışından kendi nam ve hesaplarına sağlayacakları her çeşit bilgi ve doküman giderleri.

B-4 Antrepo, Depolama, Gümrükten Çekme ve Benzeri Ödemeler

İhracatçıların, gümrükten çekme, ardiye, depolama, antrepo, factoring, bakım, nakil, muhafaza, fümügasyon, rafa (maniplasyon), satış ve benzeri giderleri, vezin (tartı) veya kalite farkı ile ekspertiz ve tahkim ücretleri (hariçteki gözetme şirketleri ücretleri dahil).

B-5 Transit Nakliyatla İlgili Giderler

B-6 Gümrük Vergi ve Resimleri ile Benzeri Ücretler

İhracatçıların gümrük vergi ve resimleri ile benzeri ücretleri

C- TAŞIMACILIK (Kiralama, Navluna İlişkin Liman Masrafları, Balıkçı Gemileriyle İlgili Ödemeler v.s.)

C-1 Deniz Taşımacılığı

- Dış Ticarete malların yabancı bayraklı gemilerle taşınması durumunda navlun ve navluna ilişkin giderler.

- Yabancı gemi kumpanyalarının Türkiye'deki şube, büro, acenta ve temsilcilikleri tarafından eşya ve yolcu nakliyatı dolayısıyla tahsil edilen Türk liraları.

C-2 İç Sularda Yapılan Taşımacılık (Kiralama dahil)

İç sular ve nehirlerdeki taşımacılık için, Kabotaj Kanunu hükümlerine tabi olmak kaydıyla C-1 fıkrası hükümleri uygulanır.

C- 3 Karayolu Taşımacılığı (Yolcu Taşımacılığı ve Kiralama dahil)

- Demiryoluyla yük taşımacılığında taşıma ücretleri ve dış ticarete konu malların yabancı plakalı kara nakil araçlarıyla taşınması durumunda (ikili karayolu anlaşmaları çerçevesinde) taşıma bedelleri.

- Yabancı kara nakliyat firmalarının Türkiye'deki şube, büro, acenta ve temsilcilikleri tarafından eşya ve yolcu nakliyatı dolayısıyla tahsil edilen Türk liraları.

C- 4 Hava Taşımacılığı (Yolcu taşımacılığı ve Kiralama dahil)

- Dış ticarete taşımanın yabancı uçaklarla yapılması halinde, taşıma bedelleri.

- Yabancı hava nakliyat kumpanyalarının Türkiye'deki şube, büro, acenta ve temsilcilikleri tarafından, yolcu ve eşya nakliyatı dolayısıyla tahsil edilen Türk liraları (Uluslararası denizaşırı acele uçak posta servislerinin hizmetinden yararlanan Türk acele posta servislerinin sağladıkları Türk lirası hasıllardan yabancı şirkete ödenecek kısım bu fıkra çerçevesinde değerlendirilir).

C- 5 Taşıtların Giderleri

a) Türk Bayraklı Deniz Taşıtlarının Liman Masrafları (Yakıt, Erzak, Bakım, Sefer Esnasındaki Tamirler, Acil Tamirleri ile Personel ve Benzeri Giderleri)

Yabancı sulara sefer yapan Türk bayraklı deniz nakil araçlarının yurt dışında yapacakları liman, yol, personel ve gemiyle (satın alınmasıyla ilgili giderler dahil) ilgili her türlü giderleri (Kati veya avans olarak döviz satışı yapılabilir. Klasifikasyon,

reklasifikasyon konversiyon ve ağır tamir ve bakım giderleri C-6/a fıkrasında değerlendirilir).

b) İç Sularda Taşımacılık Yapan Türk Bayraklı Taşıtların Liman Masrafları (Yakıt, Erzak, Bakım, Sefer Esnasındaki Tamirler ve Acil Tamirleri ile Personel ve Benzeri Giderleri)

Yabancı iç sularda taşımacılık yapan Türk bayraklı taşıtların liman masrafları için C-5/a fıkrası hükümleri uygulanır.

c) Kara Taşıtları Yol Giderleri (Yakıt, Küçük Tamirler, Garaj Giderleri ile Sürücü ve Yol Personelinin Masrafları gibi)

Uluslararası Taşıma Yetki Belgesi sahibi firmaların, yurt dışına sefer yapacak Türk plakalı kara nakil vasıtalarının yol giderleri (Kati veya avans olarak döviz satışı yapılabilir. Ağır bakım ve tamir giderleri, önemli yenileme masrafları C-6/b fıkrası kapsamında değerlendirilir).

d) Hava Taşıtlarının Uçuş Bakım Masrafları ve Genel Giderleri ile Bu Taşıtların ve Hava Ulaşım Teçhizatlarının Tamirleri

Türk hava taşıtlarının Türk hava alanlarında gümrüklenmemiş olarak veya yabancı ülkelerde almış oldukları akaryakıt ve benzerlerinin bedelleri, uçuş bakım masrafları; genel giderleri ile bu taşıtların ve hava ulaşım teçhizatlarının tamir giderleri.

(Ulaştırma Bakanlığı'ndan yurt dışına hava yoluyla taşıma yapmak üzere işletme ruhsatı almış olan firma ve kuruluşların (Türk Hava Yolları'nın talepleri J-3/c fıkrasında değerlendirilir.), yurt dışına yapacakları seferleriyle ilgili konma, konaklama, yakıt, seyrüsefer (navigasyon) giderleri diğer meydan hizmetleri giderleri için kati veya avans olarak döviz tahsis edilir.)

Hava taşıtlarının ağır bakım giderleri de bu fıkrada değerlendirilir.

C-6 Taşıtların Tamir Giderleri

a) Gemi Tamirleri

Yabancı sulara sefer yapan Türk bayrağını taşıyan gemilerin, ticarete konu olmayan, C-5/a fıkrası kapsamı dışındaki klasifikasyon, konversiyon, reklasifikasyon ve ağır bakım giderleri,

b) Gemi ve Uçak Dışında Kalan Araçların Tamirleri

Bu araçların doğrudan ticarete konu olmayan, C-5/b ve c fıkraları kapsamı dışındaki ağır tamir (kara taşıtlarının şase değişikliği giderleri hariç) giderleri.

D- SİGORTA

D-1 Sosyal Güvenlik ve Sosyal Sigorta

Sosyal güvenlik kuruluşlarımızca sosyal güvenlik mevzuatımız çerçevesinde diğer ülkelerdeki sosyal sigorta ve sosyal güvenlik kuruluşlarına yapılacak sosyal güvenlik ve

sosyal sigortayla ilgili yardım, prim ve benzeri ödemeler (H-1 fıkrasında belirtildiği şekilde yapılacak transferler hariç)

D-2 Uluslararası Ticarete Konu Mallara İlişkin Sigortalar

1. Harice Yapılan Prim Ödemeleri

Türk sigorta mevzuatına göre, ithalat ve ihracat konusu malların nakliyatından doğacak zararları karşılamak üzere, yurt dışındaki sigorta şirketlerine yaptırılan nakliyat sigorta primleri.

2. Harice Yapılan Hasar Tazminatı ve Benzeri Ödemeler

Türkiye'deki sigorta şirketlerine yaptırılan, ithalata ve ihracata ilişkin sigortalar ile nakliye sorumluluk sigorta poliçelerine dayanılarak ödenmesi gereken kısmen veya tamamen hasara uğramış malların hasar tazminatları, müşterek avarya garamme payı dolayısıyla yapılacak ödemeler ile ekspertiz ücretleri ve hasara uğrayan malın tahkim ve takibi dolayısıyla istenilen ücretler.

3. İthalat Sigorta Tazminat Bedelleriyle Yapılan İthalat

(Türkiye'ye yapılan ithalat dolayısıyla, Türkiye'deki veya yurt dışındaki sigorta şirketleri tarafından sigorta edilmiş malların hasara uğraması veya kaybolması halinde, sigorta tazminatının mal bedeline tekabül eden kısmı için aynı cinsten mal ithali mümkündür).

D-3 Hayat Sigortaları

- Türkiye'de yerleşik kişilerin tek veya grup olarak dışarıda yerleşik sigorta şirketlerine yaptıracağı hayat sigortası primleri.

- Türkiye'de yerleşik sigorta şirketlerince dışarıda yerleşik gerçek kişilere yapılacak hayat sigortası sözleşmelerine ait ödemeler.

D-4 Diğer Sigortalar

1. Harice Yapılan Prim Ödemeleri

- Uçak, helikopter ve gemilerin, dış kredi ile satın alındığı takdirde borcu ödeninceye kadar, yurtdışından finansal kiralama yoluyla getirilmesi halinde ise finansal kiralama sözleşme süresi ile sınırlı olmak üzere dışarıda yaptırılacak tekne sigorta primleri.

- Türk bayrağını taşıyan gemilerin sorumluluk (kulüp) sigorta primleri.

- Dış ülkelere seyahat edenlerin orada yaptıracağı bedeni kaza ve motorlu taşıt sigorta primleri.

2. Harice Yapılan Hasar Tazminatı ve Benzeri Ödemeler

- Türkiye'de yerleşik sigorta şirketleri ile dışarıda yerleşik gerçek ve tüzel kişiler arasında yapılan diğer tüm sigortalara ilişkin sözleşmelere dayanılarak ödenecek hasar tazminatı ve buna bağlı ödemeler.

- Sorumluluk sigorta poliçelerine dayanılarak yurt dışına yapılacak hasar tazminatı ve benzeri ödemeler.

- Yeşil kart sistemine dahil ülkelere ödenecek sigorta tazminatı ile buna bağlı ödemeler (Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliği Motorlu Taşıtl Büroşu tarafından yapılacak başvurulara göre).

D-5 Reasürans ve Retrosesyon İşlemleri

1. Hariçten Alınan İşler

Türkiye'de yerleşik sigorta ve reasürans ortaklıklarının yabancı ülkelere aldıkları reasürans ve retrosesyon işlemleri dolayısıyla ödemekle yükümlü oldukları cari hesap bakiyeleri ile yabancı ülkelere acenta, şube ve temsilcileri vasıtasıyla yapmış oldukları sigorta işlemlerine ilişkin olarak ödemeleri gereken borç bakiyeleri.

2. Harice Verilen İşler

1160 sayılı Kanun uygulaması saklı kalmak kaydıyla, sigorta şirketlerinin Türkiye'de işletmekte oldukları sigorta branşları üzerinden yabancı ülkelere reasürör veya retrosesyonerleri veya bunlar adına hareket eden sigorta aracıları veya hariçteki merkezleri lehine, sözleşmeleri veya sözleşmeye bağlı olmayan ihtiyari plasmanlar gereğince doğan borç bakiyeleri ile Türkiye'deki sigorta şirketlerinin cari muhataralara karşılık olarak reasürörlerine transfer etmeyip depo ettikleri primlerin ihtiyat faizleri.

(Yukarıda yer alan ödemelerin yapılabilmesi için, ödemeyi isteyen sigorta kuruluşlarının işlerini yurt dışına devretmeden önce Bakanlar Kurulunun 2001/3480 sayılı Kararı eki "Sigortacılıkta Yurtiçi Reasürans Havuzu Sistemine İlişkin Karar"a göre Milli Reasürans T.A.Ş.'ye gerekli devri yaptığını ve yapılacak ödeme isteği ile ilgili her türlü sigorta, reasürans ve retrosesyon işlemlerinin Türkiye'de plase ve muhafaza edilemediğinin Milli Reasürans T.A.Ş.den alınmış bir şerh veya belge ile tevsiki şarttır.)

3. Mahsup Hükümleri

(Türk kanunlarına göre kurulmuş olup merkezleri Türkiye'de bulunan sigorta ve reasürans şirketleri ile Türkiye'de çalışmalarına izin verilen yabancı sigorta şirketleri şubeleri, yabancı ülkelere sigorta şirketleriyle olan işlemleri dolayısıyla borçlarını ve alacaklarını mahsuplaşma yoluyla ödeyebilirler veya tahsil edebilirler.)

D-6 Türkiye'deki Yabancı Sigorta Şirketleri ve Şubeleriyle İlgili Diğer Ödemeler

1. Türkiye'de çalışmasına izin verilen yabancı sigorta şirketleri ile şubelerinin direkt sigorta işlemlerinden oluşan karları (F-1 fıkrası esaslarına göre transfer edilir).

2. Türkiye'de çalışmasına izin verilen yabancı sigorta şirketleri ile şubelerinin yukarıdaki fıkralarda belirtilen ödemeler dışında kalan ve ilgili mevzuat çerçevesinde yurt dışına transferi mümkün bulunan hesap meblağları.

E- FİLM, VİDEO KASET VE BENZERİ MADDİ ORTAM ÜZERİNE KAYDEDİLMİŞ (GÖRÜNTÜLÜ VE SESLİ) ESERLER

E-1 Herhangi Bir Maddi Ortam Üzerine Kaydedilmiş Eserlerin İthalı, İhracı, Dağıtım ve Gösterimi

(Dolu sinema filmleri, dolu video kasetleri, dolu videodiskleri ve benzeri diğer maddi ortam üzerine kaydedilmiş eserler (bundan sonra yalnızca "Eser" denilecektir) ile bunlara ait afiş, resim ve ilanların ithali, ihracı, dağıtımı ve gösterimi (yasak yayımlarla ilgili hükümler saklı kalmak kaydıyla) serbesttir.)

Dağıtım ve gösterim için doğabilecek masraflar ile Türkiye'ye fiilen ithali yapılan ve işletme belgesi olan eserlere ait royalty bedelleri.

E-2 Kablo Yoluyla Uluslararası Düzeyde Yayımlanan Eserlerin İthalı, İhracı, Dağıtım ve Gösterimi

(E-1 fıkrası esaslarına göre sonuçlandırılır.)

E-3 Başka Tür Ortamlarla Uluslararası Düzeyde Nakledilen veya Yayımlanan Eserlerin İthalı, İhracı, Dağıtım ve Gösterimi

(E-1 fıkrası esaslarına göre sonuçlandırılır.)

E-4 Eserlerin İşlenmesi (Processing), Bakımı ve Tamamlanması (Finishing, Çoğaltma ve Alt Yazı İlavesi Dahil)

Eserlerin işlenmesi (developman dahil), basımı (reprodüksiyon dahil), tamamlanması (çoğaltma ve alt yazı ilavesi dahil) ve seslendirilmesi dolayısıyla yapılacak ödemeler.

E-5 Yerleşik Olmayanların Eserlerle İlgili Geçici Faaliyetleri

(Dışarıda yerleşik kişilerin eserlerle ilgili Türkiye'deki geçici faaliyetlerine ilişkin işlemler ilgili Bakanlık ve kuruluşlardan izin alınmak suretiyle serbesttir.)

F- SERMAYE GELİRLERİ

F-1 Ticari Faaliyetlerden Sağlanan Karlar

Dışarıda yerleşik kişilerin verilmiş izinler çerçevesinde Türkiye'de yaptıkları yatırımlardan ve ticari faaliyetlerinden sağladıkları karlar.

F-2 Temettü ve Kar Payı Gelirleri

Dışarıda yerleşik kişilerce Türkiye'den satın alınan menkul kıymetlere ait temettü ve kar payı gelirleri.

F-3 Faizler (Kredi ve Menkul Kıymetler Faizleri ile Benzerleri)

Yabancı sermaye ve kambiyo mevzuatı hükümlerine göre sağlanan nakdi ve gayri nakdi dış kredilerin faizleri (krediyle ilgili komisyonlar, taahhüt komisyonları, risk ve/veya ihracat sigortaları, tahvil ihraç giderleri ve benzeri dahil) ile aynı dış kredilerin faizleri, yurt dışında yerleşiklerce anılan mevzuat çerçevesinde satın alınan menkul değerlere ait faiz gelirleri.

F-4 Kiralar

- Dışarıda yerleşik kişilerin Türkiye'de satın aldıkları gayrimenkul ve gayrimenkule müteferri aynı hakların kira ve diğer gelirleri.

- Gümrük Müsteşarlığının iznine istinaden Türkiye'de yerleşik kişilerce dışarıda yerleşik kişilerden Türkiye'de kullanılmak üzere kiralama yoluyla getirilen malların kira bedelleri. (Verilmiş genel izinlere dayanılarak kiralanacak bilgi işlem makinalarıyla ilgili işlemler, Merkez Bankasınca yürütülür.)

G- SEYAHAT VE TURİZM

G-1 İş Seyahatleri

Türkiye'de yerleşik ticari işletmelerin sahiplerine, temsile yetkili ortaklarına, yöneticilerine ve elemanlarına her çıkış için serbestçe döviz satışı (efektif olarak 5.000.- ABD dolarını geçemez).

G-2 Turistik Seyahatler

Türkiye'de yerleşik geçerli pasaport sahibi Türk vatandaşları, turistik amaçla yurt dışına çıkışlarında, 32 Sayılı Karar'ın 4/b Maddesine göre bankalar, yetkili müesseseler ve PTT'den satın aldıkları dövizlerini, 5.000.- ABD doları veya eşitine kadar satın aldıkları ya da yanlarında bulundurdukları efektiflerini kullanabilirler.

G-3 Kültürel Seyahatler

- Milli Eğitim Bakanlığınca yurt dışında lisans veya yüksek lisans yapmasına izin verilen resmi veya özel öğrencilerin aylıkları ve diğer giderleri.

- Yurt dışındaki lisan kursu, mesleki kurslar ve öğrenci kamplarına katılacakların kayıt, kurs ve kamp ücretleri.

- Özel sektör kuruluşları tarafından mesleki bilgi, görgü ve ihtisaslarının artırılması amacıyla yurt dışına gönderilecek personelin giderleri.

- Uluslararası nitelikte bir kongre veya konferansa, sergi, seminer veya herhangi bir resmi davete katılacakların giderleri.

(Türkiye'de yapılan uluslararası toplantı ve kongrelere katılanların katılım için ödemeleri gerekli döviz giderleri de bu fıkrada mütalaa edilir.)

- Türkiye'deki basın-yayın kuruluşlarının yurt dışında geçici ve devamlı olarak görevlendirdikleri muhabirlere ödemeleri gereken aylık ve benzeri adlar altındaki giderleri ile sözkonusu muhabirlerin bu görevleri dolayısıyla yurt dışındaki kuruluşlara ödemeleri gereken miktarlar.

G-4 Sağlık Nedeniyle Yapılacak Seyahatler

- Sağlık Bakanlığınca belirlenen sağlık kuruluşlarından alınacak ve bu Bakanlıkça onaylanacak raporlara göre yurt dışında tedavileri uygun görülen kişilerle raporda

belirtilmiş olması halinde refakatçisinin hastane, doktor, operasyon, tedavi, ilaç ücretleri ile ikamet, iaşe ve benzeri zaruri giderleri (Kati veya avans olarak döviz satışı yapılabilir).

- Yurt dışında bu fıkra esaslarına göre tedavi olan kişilerin, tedavinin bitiminden sonra tedavi oldukları hastaneden aldıkları belgelere dayanılarak, kontrol amacıyla yurt dışına çıkışlarında hasta ve gerek görülmüşse refakatçisine döviz satışı ve ayrıca, belgeye bağlı tedavi giderleri.

- Devlet Memurlarının Tedavi, Yardım ve Cenaze Giderleri Yönetmeliği gereğince ödenecek tedavi giderleri,

- Yabancı ülkelerde bulunulduğu sırada meydana gelen ve münhasıran ani tıbbi ve cerrahi müdahaleyi gerektiren durumlarda, Sağlık Bakanlığınca onaylanması kaydıyla, ödenecek tedavi giderleri.

- Yabancı ülkelerde ölüm halinde, cenazenin yurda getirilebilmesi için yapılan giderler.

G-5 Resmi Geçici Görev Seyahatleri

Kamu kuruluşları tarafından resmi geçici görevle yurt dışına gönderilecek görevlilerin giderleri.

H- KİŞİSEL GELİR VE HARCAMALAR

H-1 Emekli Aylıkları ve Benzeri Ödemeler

- Türkiye'deki hizmetleri karşılığı Sosyal Güvenlik Kuruluşlarımızdan emekli olan diğer ülkelerin vatandaşlarına ödenecek emekli, malul, dul ve yetim aylıkları.

- Sosyal Güvenlik kuruluşlarımızca emekli, malul, dul ve yetim aylığı bağlanmış olup, yurt dışına yerleşen Türk vatandaşlarının aylıkları.

H-2 Kanuni Nafakalar ve Mali Yardımlar

H-3 Göçmenlerin Havaleleri

Türkiye'ye göç edip bir iş yerine bağlı olarak ya da müstakil olarak çalışan veya serbest meslek faaliyetinde bulunan kişilerin sağladıkları ücret veya kazançlar.

H-4 Yurt Dışındaki Özel Mülklerin Cari Bakım ve Tamirleri

(32 sayılı Kararın 4/b maddesine göre satın alınan dövizlerden ve döviz tevdiat hesaplarından karşılanır.)

H-5 Küçük Miktarların Transferleri

- Ticari amaçlar dışında, kişi, aile ve kuruluş ihtiyaçlarında kullanılmak için yurt dışından getirilecek İthalat Rejimi Kararına göre ithali serbest maddeler, haberleşme suretiyle alınacak dersler, kurslar ve bunlarla ilgili malzemeler için döviz satışı.

- Sağlık Bakanlığı'nca onaylı reçetelere dayanılarak ilaç ve benzerlerine ilişkin döviz satışı.

- Her nevi mal ller tarafından ithali istenen tekerlekli koltuk (motorlu hareket eden vasıtalar dahil, otomobil ve benzerleri hariç) takma uzuv, amalara mahsus saat, daktilo makinası, işitme aleti ve piller gibi özelliği olan cihaz, alet ve vasıtalar için Sağlık Bakanlığınca onaylı raporlara göre yapılacak  demeler.

(Bu madde çerçevesinde getirtilecek acil ihtiyaçların yurda ithali, döviz satım belgelerine istinaden gerçekleştirilir.)

H-6 Gazeteler, Periyodik Yayınlar, Kitaplar, Müzik Yayınlarının Bedelleri veya Bunların Abonelik  cretleri

Kişi, aile ve kuruluş ihtiyaçlarında kullanılmak üzere, ticari amaçlar dışında, yurt dışından getirtilecek gazete, periyodik yayınlar, kitaplar, müzikle ilgili yayın (musiki notaları dahil), dergiler, kataloglar, pullar ile kitap ve matbualara ilişkin fotokopi ve mikrofilmler, müzik plakları ve dolu müzikli ses bantları ve bunlara ait abone ve satınalma bedelleri.

Türkiye'de yerleşik kişilerin, yurt dışında yayımlanacak tez, makale gibi yapıtlarının basım ve yayım ücretleri ile diğer benzeri giderleri.

H-7 Spor  d lleri ve Yarışma Kazançları

Spor Federasyonları tarafından organize edilen sportif olaylardan elde edilen kazanç ve ödüller ile izin almak suretiyle organize edilen yarışmalardan elde edilen kazanç ve  d ller.

J- KAMU GELİR VE GİDERLERİ

J-1 Vergiler ve Harçlar

- Kamu sektörünce yabancı ülkelere ödenmesi gereken vergi, resim ve harçlar ile dışarıda yerleşiklere yapılacak Katma Değer Vergisi iadeleri.

- Türkiye'de yerleşik kişilerin T.C. Konsolosluklarına  demeleri gereken hertürlü vergi ve harçlar.

J-2 Kamu Giderleri (Devletçe yurt dışında yerleşik kişilere ve yurt dışındaki T.C. Temsilciliklerine yapılacak  demeler ile uluslararası kuruluşlara yapılacak katkı payları ve diğer  demeler.)

J-3 Kamu Taşımacılığı ve PTT Hizmetlerine İlişkin  demeler

- PTT İdaresinin, uluslararası kongre kararlarına göre, yabancı ülke posta idarelerine ödemesi gereken borçları.

- TCDD'nın yabancı ülke demiryolları idarelerine karşılıklı nakliyattan dolayı ödemesi gereken borçları.

- THY'nın Uluslararası Hava Yolları Birliğine dış parkur için ödemesi gerekli tutarlar ile konma, konaklama ve benzeri giderleri.

- Türkiye Denizcilik İşletmeleri Deniz Yolları Müessesesi ile yabancı deniz nakliyat kurumları arasında yolcu taşıma konusunda yapılmış anlaşmalar gereğince yapılacak ödemeler.

- Yukarıda belirtilen kuruluşların, yurt dışında açacakları büro, şube, acentalık ve mümessilliklerinin giderleri.

- Türkiye Radyo Televizyon Kurumunun çeşitli yayımlar dolayısıyla yabancı yayın kurum ve kuruluşlarına gider veya diğer adlar altında ödemesi gereken ücretler ile yurt dışında yapılan diğer giderler.

J-4 Konsolosluk Gelirleri

Türkiye'deki konsoloslukların konsolosluk işlemleri dolayısıyla tahsil ettikleri harç ve benzeri gelirleri (Dışişleri Bakanlığı'nın onayını kapsayan yazılı başvurularına istinaden Merkez Bankasınca döviz iznine bağlanır.)

K-GENEL KARAKTERLİ İŞLEMLER

K-1 Hertürlü İlan ve Reklamlar

Yurt dışında yaptırılan her çeşit ilan ve reklamlar ve bunlarla ilgili klişe ücretleri.

K-2 Mahkeme Giderleri

K-3 Zarar, Ziyan ve Tazminatlar

- Ticari ve gayri ticari işlemlerden doğan zarar, ziyan ve tazminatlar ve bunlara bağlı cezai şartlar ile sulh yoluyla halli gereken durumlarda yapılacak ödemeler.

- Alınmış izinlere dayanılarak Türkiye'de çalışan yabancı uyruklu kişilere yapılacak işten çıkarma ve kıdem tazminatı gibi ödemeler.

K-4 Para Cezaları

K-5 Dernekler, Kulüpler ve Diğer Kuruluşlara Katılma Aidatları

K-6 Serbest Meslek Kazançları

Alınmış izinlere dayanılarak hariçte yerleşik kişilerin, Türkiye'de serbest meslek faaliyetlerinden sağladıkları kazançlar.

K-7 İadesi Gerekli Tutarlar

Borç olmadığı halde yanlışlıkla gönderilen, mükerrer olarak gönderilen, tahakkuk ettirilmeyen bir işlem nedeniyle peşin olarak gönderilen, feshedilen sözleşmeler kapsamında evvelce peşin olarak gönderilen ve bir bankaca satın alınarak Türk parasına çevrilmiş bulunan dövizler.